

Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu

Największe wydarzenia:

[Wystawa „Nieznany impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni” / 9.01.–29.03.2020

[Wystawa „Kongijczyków portret własny. Malarstwo Kongijskie 1960-1990” / 24.04.–5.07.2020

[4. Festiwal Fabuły / 12–16.05.2020

[13. Festiwal Ethno Port Poznań / 5–7.06.2020

[Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu – mówimy: Otwarcie! / 12.06.2020

[Na wakacje: kierunek ZAMEK! / lipiec-sierpień

[Wystawa Izabelli Gustowskiej „Bezwzględne cechy podobieństwa” / 12.09.–11.10.2020

[Wystawa Doroty Nieznalskiej „Badania Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS, Rasse- und Siedlungshauptamt, RuSHA – (Wartheland)” / 10.10.–11.11.2020

[„Bezwzględne cechy podobieństwa” – premiera filmu Izabelli Gustowskiej / 11.10.2020

[24. Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych OFF CINEMA / 13–18.10.2020

[Wystawa „Antoni Gaudi” / 28.11.2020–21.03.2021

[„Teatr powszechny” – spektakle premierowe

[Wystawa „Nieznany impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni”

Grafiki z kolekcji Ashmolean Museum w Oksfordzie oraz Muzeum Narodowego w Krakowie

9.01.–29.03.2020

kuratorki: Katherine Wodehouse (Ashmolean Museum w Oksfordzie), Krystyna Kulig-Janarek (Muzeum Narodowe w Krakowie)

Kolekcja XIX-wiecznej grafiki francuskiej (depozyt Pissarro Family Collection) z Muzeum Ashmolean (Oksford) należy do najbardziej znaczącego archiwum impresjonistów poza Francją. Na wystawie możemy zobaczyć 35 prac graficznych takich autorów jak: **Camille Pissarro, Alfred Sisley, Paul Cézanne, Auguste Renoir, Henri de Toulouse-Lautrec, Édouard Manet**. Ekspozycja została wzbogacona o 10 prac artystów francuskich XIX i XX wieku (**m.in. Sisley, Toulouse-Lautrec, Bonnard**) pochodzących ze znakomitej kolekcji Feliksa „Mangghi” Jasieńskiego z Muzeum Narodowego w Krakowie, jak również o XIX-wieczny warsztat graficzny. Omawiamy tu postęp technik druku: akwaforty, akwatinty czy suchej igły oraz znaczenie grafiki warsztatowej dla rozwoju impresjonizmu i europejskiej sztuki nowoczesnej. Odpowiadamy również na pytanie o cel tworzenia druków (w jednym z najbardziej charakterystycznych okresów rozwoju malarstwa europejskiego), które były efektem rodzącego się właśnie szerokiego rynku sztuki oraz druku artystycznego jako formy użytkowej. Wystawie towarzyszy program edukacyjny – wykłady, warsztaty, spotkania, prowadzania.

[Wystawa „Kongijczyków portret własny. Malarstwo Kongijskie 1960-1990”

24.04.–5.07.2020

kurator: prof. Bogumił Jewsiewicki (Unwersytet Laval w Québec Kanada)

współpraca: Royal Museum for Central Africa w Tervuren (Belgia), Instytut Historii UAM

Jednym z aspektów postulatów o równości wszystkich ludzi jest postrzeganie innych ich własnymi oczami. Spuścizna przeszłości, spojrzenie zniekształcone stereotypami, przesądami i ignorancją, często uwarunkowane politycznie, nie ma racji bytu, gdy stajemy twarzą w twarz z innymi. Wymagając od nich szacunku, ten sam szacunek jesteśmy im winni.

Przywołując w tytule wystawę z 1978 roku „Polaków portret własny” zrealizowaną w Muzeum Narodowym w Krakowie, chcemy zaprosić do spojrzenia na Kongijczyków ich własnymi oczami. Blisko 90 obrazów kongijskich malarzy z kolekcji Royal Museum for Central Africa w Tervuren (Belgia), które składają się na ekspozycję, malowanych było na własny użytek z przeznaczeniem do domów lokalnych mieszkańców. Wydadzą się one zapewne mało „egzotyczne”, ale przecież duże miasta i ich mieszkańcy prowadzą na całym dzisiejszym świecie podobne życie. Portrety własne Kongijczyków otwierają oryginalny świat kulturowo różny od naszego, przesyconymi kolorami, głosami nieustających rozmów i pełen muzyki. Ta ostatnia, leżąca u podstaw globalnego zjawiska, jakim jest „World music”, jest zapewne dla polskiego widza najlepszymi drzwiami do spojrzenia na Kongijczyków i na innych Afrykańczyków, ich własnymi oczami.

Dlaczego Kongo i malarstwo z tej części Afryki? W ostatnim półwieczu krytyka spojrzenia europejskiego na Afrykańczyków rozgrywa się w dużym stopniu wokół arcydzieła literatury anglojęzycznej „Jadra ciemności” Josepha Conrada (Józef Korzeniowski). Książka ta, której treść oparta jest na doświadczeniach krótkiego i nieudanego pobytu autora w dzisiejszym Kongo, stała się w ostatnich dziesięcioleciach przykładem europejskiego, kolonialnego postrzegania Afrykańczyków. Pierwszą przyczyną tej nieoczekiwanej „kariery” jest literacki geniusz Conrada. Nawet zarzucający mu rasizm pisarze afrykańscy, podkreślają wpływ jego dzieła na ich twórczość. Drugą – paradoks człowieka i pisarza bardzo krytycznego wobec wszelkiego imperializmu, ofiary carskiej kolonizacji Polski i brytyjskiej pogardy dla ludzi „nie tam” urodzonych. Conrad był w Kongo zaledwie parę miesięcy, nie znał żadnego lokalnego języka, nie był przygotowany do nawigacji na rzece. Nie mógł więc nie zdać sobie sprawy, że bez wiedzy i pracy personelu afrykańskiego jego statek na zawsze pozostałby na mieliźnie. A jednak w opowiadaniu przedstawił świat kolonizatora, w którym ludność lokalna ma rolę statystów, jest częścią dekoracji. Oczywiście, Conrad pisał dla publiczności białej, wówczas przekonanej o własnej wyższości i mimo osobistych doświadczeń carskiej kolonizacji Polski, czuł się białym człowiekiem, którego misją było cywilizowanie innych. Geniusz literacki Conrada nie ochronił go jednak od kulturowej krótkowzroczności.

Każdy z nas, w codziennych spotkaniach z innymi, znajduje się w pozycji Conrada. Patrzymy na innych, spotkanych przypadkowo, czytamy o nich lub też widzimy na ekranie telewizyjnym oczami przysłoniętymi okularami odziedziczonymi z przeszłości, pożyczonymi od kogoś innego. Wymagamy jednak i słusznie, żeby na nas patrzono poprzez „Polaków portret własny”. Nie znaczy to jednak, że jest to portret jedyny i zawsze słuszny. Uznanie tego portretu jest niezbędne, żebyśmy

czuli się szanowani przez innych i współdziałali z nimi na stopie równości. Nasze spojrzenie na innych musi więc również brać pod uwagę ich własny portret.

Planowane działania towarzyszące to wykłady, spotkania, warsztaty, oprowadzania oraz projekcje filmowe.

Prof. Bogumił Jewsiewicki (ur. 1942) – absolwent Uniwersytetu Łódzkiego, etnolog, historyk i afrykanista. Od 1968 do 1976 roku profesor m.in. na Uniwersytecie Lowanium w Kinszasie (Kongo) i Państwowym Uniwersytecie Zairu w Kinszasie (Kongo). W 1977 roku objął profesurę na Uniwersytecie Lavalu w Quebecu (Kanada), gdzie kierował do 2009 roku Katedrą Badań Kandy i Porównawczej Historii Pamięci. Jest autorem licznych prac naukowych na temat historii życia codziennego, pamięci społecznej i kultury wizualnej francuskojęzycznej Afryki oraz Europy Środkowo-Wschodniej. Jedną z osi, wokół której od lat koncentrują się jego badania, pisarstwo i praktyka kuratorska jest malarstwo kongijskie – świadectwo i reprezentacja pamięci, przemian, jakie zachodziły/zachodzą w Kongu w XX-XXI wieku oraz postkolonialne studia porównawcze. Kurator licznych wystaw malarstwa oraz fotografii kongijskiej w Stanach Zjednoczonych i Europie. Laureat prestiżowych nagród i wyróżnień, uhonorowany doktoratami *honoris causa* Uniwersytetu w Lubumbashi (Kongo) oraz Uniwersytetu w Bukareszcie (Rumunia).

[Festiwal Fabuły

12–16.05.2020

Festiwal Fabuły (organizowany co dwa lata) ma być odpowiedzią na najważniejsze zjawiska w szeroko rozumianej polskiej i tłumaczonej na język polski prozie współczesnej. Chcemy zaprezentować autorów najistotniejszych książek ostatnich dwóch lat, od debiutantów po uznanych pisarzy, oraz różne gatunki: od powieści i opowiadań, przez krytyczne szkice o sztuce, na eseju popularnonaukowym kończąc. Wśród autorów, którzy potwierdzili już swój udział w FF, są: **Siergiej Lebediew z Rosji**, **Georgi Gospodinow z Bułgarii** (laureat Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus 2019) oraz tłumaczka jego powieści – Magdalena Pytlak, **Maciej Zaremba Bielawski** (wybitny publicysta i reporter największego szwedzkiego dziennika „Dagens Nyheter”, laureat Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki 2019) oraz **Dominika Słowik** (laureatka Paszportu Polityki za powieść „Zimowla”). W debatach przedyskutować zamierzamy ważne tematy, między innymi rozmaicie definiowane kryzysy, które przejawiają się w nadużywanej dziś metaforze apokaliptycznej oraz ekologię jako temat i wyzwanie nie tylko pisarskie. Istotne są dla nas także pytania o kondycję dzisiejszego rynku wydawniczego, które zadamy w debacie z wybitnymi redaktorami. W ramach festiwalowego cyklu „**Kanon od nowa**” (wykłady adresowane do uczniów i studentów) wybitni i charyzmatyczni polscy naukowcy (prof. Inga Iwasiów, prof. Ryszard Koziołek i prof. Adama Lipszyc) interpretować będą klasyków, lektury ze szkolnego kanonu, pokazując przy tym najnowszą refleksję humanistyczną.

Na pierwsze miesiące roku planujemy festiwalową „przedakcję” (spotkania pod szyldem Festiwalu Fabuły):

„**Nieradość**”. Spotkanie z **Pawłem Sołtysem** / 22.02. g. 17

„**Strup. Hiszpania rozdrapuje rany**”. Spotkanie z **Katarzyną Kobylarczyk** / 3.03. g. 18

„**Jak Internet zmienił świat**”. Spotkanie z **Wojciechem Orlińskim i Michałem R. Wiśniewskim** / 31.03. g. 18

[13. Festiwal Ethno Port Poznań

5–7.06.2020

Przyszłoroczna edycja festiwalu Ethno Port Poznań z powodu oszczędności budżetowych będzie skromniejsza niż dotychczasowe i będzie trwała 3 dni. Na 2. scenach usłyszymy koncerty w wykonaniu artystów z Azji, Afryki, obu Ameryk i Europy (w tym oczywiście również z Polski). Wydarzenie będzie miało jak zazwyczaj charakter interdyscyplinarny. Obok najważniejszej części koncertowej, tegoroczny festiwal wypełnią warsztaty muzyczne, taneczne, instrumentalne i rytmiczne, filmy opowiadające o wyzwaniach współczesnego świata. W specjalnym bloku programowym znajdzie się również oferta przeznaczona dla najmłodszych odbiorców festiwalu.

[**Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego Zamku Cesarskiego w Poznaniu**

czerwiec 2020 / otwarcie przestrzeni po zakończonych pracach

mówimy: Otwarcie!

Od czerwca 2020 roku będzie można ponownie zwiedzać zabytkowe wnętrza Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu, dawnej rezydencji cesarskiej Wilhelma II, przebudowanej w czasie II wojny światowej na potrzeby nazistów. Trwająca konserwacja zachodniego skrzydła Zamku jest pierwszym tak dużym przedsięwzięciem w tej części gmachu od lat 40. ubiegłego wieku. Unikatowe, historyczne wnętrza Zamku po latach intensywnego użytkowania są bardzo zniszczone. Konserwacja sal i korytarzy przywróci im blask i wzbogaci o nowe technologie. Niektóre przestrzenie zmienią swój wygląd, umożliwiając realizację przedsięwzięć poszerzających naszą ofertę kulturalną (Laboratorium Kultury na parterze, mediateka i wystawa na 2. piętrze).

Nie możemy się doczekać, kiedy zachodnie skrzydło będzie ponownie otwarte dla zwiedzających. Kiedy turyści i poznaniacy wejdą do dawnych pokoi i apartamentów, zobaczą niepowtarzalny wystrój budynku, będą mogli przyrzeć się z bliska cesarskiemu tronowi. By jeszcze bardziej ułatwić im poznanie Zamku, przygotowujemy wystawę, na której znajdują się obiekty związane z budynkiem oraz jego historią, m.in.: płaskorzeźby, meble, dokumenty i oświetlenie. Dla zwiedzających dostępna będzie również mediateka, pełna archiwalnych materiałów oraz opowieści ludzi, których losy spłoty się z Zamkiem.

Po otwarciu zachodniego skrzydła będzie można skorzystać z usług zamkowych przewodników, którzy oprowadzają w języku polskim i angielskim (możliwe będzie także zorganizowanie zwiedzania w innych językach). Zwiedzania można zamówić mailowo (zwiedzania@ckzamek.pl) lub telefonicznie (61 64 65 288). Zamek będzie można poznawać także w nowych formach i na nowych zasadach. Do dyspozycji naszych gości będą audioprzewodniki – jako osobne urządzenie albo aplikacja, dostępna dla każdego użytkownika, posiadającego telefon z wyświetlaczem dotykowym. Z audioprzewodników będą mogli korzystać zarówno samodzielni turyści, jak i grupy zorganizowane.

Zwiedzanie przestrzeni z audioprzewodnikami będzie możliwe od **1.06.2020** roku. Natomiast **12–14.06.** zapraszamy na Długi Weekend w Zamku.

Otwórzcie się z nami na nowe przestrzenie kultury!

Dla najemców zamkowych biur przestrzenie w zachodnim skrzydle Zamku będą dostępne już od marca 2020. Z kolei część wydarzeń Festiwalu Fabuły (12–16.05.) i Ethno Port Poznań (5–7.06.) odbędzie się w Sali pod Zegarem.

Powyższe działania możliwe będą dzięki dofinansowaniu projektu „Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego zamku cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego” pochodzącego ze środków Unii Europejskiej oraz wkładu z budżetu Miasta Poznania.

[**Na wakacje: kierunek ZAMEK!**

Błyskotliwy film w Kinie Pałacowym? Twórcza dyskusja wokół literatury? Sjesta przy filiżance dobrej kawy? Odnalezienie się we wnętrzach i historii przestrzeni zamkowych? U nas można spędzić cały dzień zarówno z rodziną, przyjaciółmi, jak i w pojedynkę. Tegoroczne lato w ZAMKU zapowiada się naprawdę słonecznie! Każdy, kto wśród miejskiej wrzawy będzie chciał znaleźć przyjemny chłód i podjąć wartościowe letnie aktywności, powinien skierować się pod nasz adres.

Przed nami bogactwo opowieści! W czerwcu 2020 roku, po wielomiesięcznej renowacji, zabytkowe wnętrza Zamku zostaną otwarte i służyć będą działaniom kulturalnym i artystycznym. Nie zapomnimy również o turystycznej funkcji Zamku. Dlatego na czas wakacji przygotowujemy program, który przybliży historię obiektu i wyjaśni kształt oraz znaczenie jego wnętrza.

Po zakończeniu prac konserwatorskich, obejmujących unikatowe przestrzenie z lat 40. XX wieku, Zamek stanie się jednym z ciekawszych obiektów turystycznych w kraju.

Nowością będzie system audioprzewodników. Dla ceniących klasyczne rozwiązania pojawi się możliwość wypożyczenia urządzenia pozwalającego odsłuchać opowieści o Zamku i przejść trasę zwiedzania. Ci, którzy przywiązani są do swoich smartfonów, będą mogli skorzystać ze specjalnej aplikacji.

Nie rezygnujemy z klasycznego zwiedzania Zamku z przewodnikiem. W naszej ofercie znajdują się: zwiedzanie dzienne, zwiedzanie nocne, zwiedzanie dla dzieci, zwiedzania tematyczne dotyczące przebiegu konserwacji oraz materiałów, z których stworzone są zamkowe wnętrza; w wakacje pojawi się także możliwość wzięcia udziału w zwiedzaniu piwnicy i strychu.

Dla zwiedzających indywidualnych, ale też grup, dostępne będą stała wystawa poświęcona historii Zamku oraz biblioteka multimedialna. Zainteresowani będą mogli obejrzeć krótki film opowiadający dzieje obiektu. W czasie wakacji zobaczyć będzie można również czasową wystawę dotyczącą przebiegu prac renowatorskich i konserwatorskich.

[**„Bezwzględne cechy podobieństwa” – premiera filmu Izabelli Gustowskiej**

11.10.2020

Najnowszy film Izabelli Gustowskiej „Bezwzględne cechy podobieństwa” w naturalny sposób uzupełni dotychczasową twórczość artystki. Gustowska sięga tym razem po fabułę, traktując ją jednak w sposób innowacyjny, poprzez wykorzystanie mediów interaktywnych: mappingu i animacji, a także hybrydowego podejścia do gatunków i rodzajów zdjęć. Ów innowacyjny film fabularny będzie realizowany na zasadach fabuły, z wykorzystaniem fabularyzowanych elementów dokumentalnych. Działanie na granicy gatunków i mieszanie form artystycznych są charakterystyczne dla artystki. Dla walorów artystycznych filmu będzie istotne umiejętne balansowanie między wizyjno-oniryczną opowieścią o kobiecie (i jej bliźniacze) a warstwą dokumentalną, dotyczącą architektury (mosty z różnych stron świata oraz Zamek Cesarski – mieszanka stylów: pruskiego, swoistego postmodernizmu, ale i rozpadu niektórych przestrzeni), a także autobiografią reżyserki. Ważna dla filmu jest także silnie odczuwalna, zaznaczona wizualnie, obecność sztuki. W filmie cytowane będą prace różnych artystów, m.in. obiekty i fragment performance’u z papugą kakadu Rebeki Horn, instalacja z rowerem Andrzeja Peplonia, w relacji do wypadku na moście Rocha, a także grafika Jana Tarasina – „Dalmatyńczyk” z 1990 roku, do której nawiązuje scena w windzie czy praca Ekaku Hakuina z XVI wieku.

Twórczość Izabelli Gustowskiej ewoluuje między innymi osobiste doznania, indywidualne emocje, wynikające z refleksji nad niejednoznacznością natury czasu i człowieka. Autorka obrazów i instalacji, szczególnie instalacji video i performance’ów, od kilku lat tworzy także filmy. Skupia się w nich na postaciach żeńskich, często artystek, splatając ich historię z historiami innych kobiet, także swoją własną. Od 2012 roku wplata wątek autobiograficzny, gdy podejmuje się realizacji „Przypadku Antoniny L...”. Powołała do życia młodą artystkę Antoninę de Loci (włoskie nazwisko jej babci) i, ukrywając bohaterkę wśród innych kobiet, pokazała kilka epizodów z życia. Z kolei w wyniku poszukiwań nowojorskiej Josephine, której pierwowzorem była żona Hoppera, powstał film „Przypadek Josephine H.” w 2014 roku. W tytułowej roli wystąpiła Izabella Gustowska. Artystka dążyła do odnalezienia niezależnej, nowoczesnej kobiety, która łączyłaby w sobie wzorzec wiktoriańskiej epoki ze współczesną feministką. Izabella Gustowska jest artystką wybitną, rozpoznawaną w Polsce, Europie i na świecie. Brała udział w wystawach, m.in. w Nowym Jorku, Berlinie, Wiedniu, Wenecji oraz we wszystkich znaczących polskich instytucjach, takich jak Muzeum Narodowe w Poznaniu, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Muzeum Sztuki Nowoczesnej czy Muzeum Sztuki w Łodzi. Jej prace znajdują się w ważnych kolekcjach sztuki współczesnej, m.in.: MOMA, New York Alberta University, Contemporary Graphics Collection, Edmonton International Collection of Contemporary Art-Warsaw, w Kolekcji Sztuki Zachęty Narodowej Galerii Sztuki, Graphische Sammlung Albertyna – Wiedeń oraz wielu innych. Premiera filmu przewidziana jest w czasie inauguracji wystawy prac artystki w przestrzeniach Zamku.

[**Wystawa Izabelli Gustowskiej „Bezwzględne cechy podobieństwa”**

12.09.–11.10.2020

Obszerna wystawa Izabelli Gustowskiej obejmie rozległą przestrzeń pierwszego piętra Zamku. To wystawa medialna o hybrydalnym charakterze, łącząca projekcje, obiekty i interaktywną obecność odbiorcy. Połączy konkretne przestrzenie Zamku ze stanami zakłóceń w ich postrzeganiu, doświadczanymi przez Antoninę, bohaterkę filmu Gustowskiej, którego premiera odbędzie się podczas finisażu wystawy. Skupiona na projekcie wymarzonego mostu architektka uzależniona jest od podwójnego biotypu doświadczanego w bliźniaczości, w zakłóceniach obrazu i dźwięku, w zderzeniach prawdy i fikcji. Struktura wystawy odnosić będzie się do struktury fabuły filmu „Bezwzględne cechy podobieństwa”, a w prace wplecione zostaną motywy i postacie pojawiające się w filmie i odwrotnie: w filmie pojawią się prace Gustowskiej pokazywane na

wystawie. Podczas swojej rezydencji artystka podglądała codzienność ZAMKU. Sytuacje autentyczne zderzała z zaaranżowanymi planami filmowymi. Zebrane materiały filmowe, także archiwalne pojawią się zarówno w filmie, jak i na wystawie. Ciekawym zabiegiem będzie zapewne powrót materiałów filmowych do miejsc, w których były nakręcone. Powstanie specyficzna tautologia, w której narracja filmowa zderzy się z rzeczywistością. To jednak, co na wystawie będzie jak powolny letargiczny czarno-biały sen z odkrywaniem zastanych przestrzeni, zainfekowanych aktywnymi obszarami obrazu i dźwięku, w filmie ujawni wielowarstwowość obrazów, kolorów i narracji. Będzie to więc specyficzne *déjà vu* i być może wspólnie zadamy sobie pytanie o prawdę i iluzję obrazu filmowego, o dotyk, zapach, ślady i obecność ludzi w realnej przestrzeni CK ZAMEK.

Wielowątkowa, oniryczna wystawa profesor Gustowskiej będzie pierwszym wydarzeniem z dziedziny sztuk wizualnych po otwarciu przestrzeni zachodniego skrzydła Zamku po renowacji.

[**Wystawa Doroty Nieznalskiej „Rassenhygiene. Badania Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS, Rasse- und Siedlungshauptamt, RuSHA – (Wartheland)”**

10.10.–11.11.2020

Po agresji na Polskę 1 września 1939 r. i aneksji zachodniej części kraju eksperci do spraw rasy i osadnictwa z SS zajęli się mieszkańcami tych ziem oraz volksdeutschami przybytymi tu z Europy Wschodniej. W ramach zaplanowanej przez Himmlera i jego współpracowników reorganizacji etnicznej przeprowadzono na szeroką skalę wypędzenia i przesiedlenia ludności, jak również badania rasowe. Objęty one wiele milionów ludzi, miały także decydujący wpływ na rozpoczęcie „ostatecznego rozwiązania”. Około pół miliona Żydów z Polski zachodniej zostało zamordowanych w Auschwitz albo na miejscu, w ruchomych komorach gazowych w Chełmnie nad Nerem lub w obozach zagłady na terenie Generalnego Gubernatorstwa. Wymordowanie Żydów miało być jednak tylko przerażającym wstępem do „germanizacji terenów wcielonych do Rzeszy”. „Zlikwidowano”, „przesiedlono” albo przeznaczono do pracy niewolniczej również znaczną część ludności polskiej.

Szacuje się, że poprzez aktywność Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS, *Rasse- und Siedlungshauptamt*, (RuSHA) doszło do największej w dziejach Europy przymusowej wędrówki ludów. Do zadań urzędu należało przeprowadzanie badań rasowych oraz ocena wartości rasowej ludności populacji podbitych terytoriów w związku z niemiecką polityką germanizacyjną realizowaną na terenach okupowanych przez III Rzeszę.

Projekt polega na przeprowadzeniu obszernej kwerendy archiwalnych materiałów (głównie w oddziałach Instytutu Pamięci Narodowej na terenie Polski, Instytutu Zachodniego i Archiwum Narodowego w Poznaniu) odnoszących się do działalności Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS (*Rasse- und Siedlungshauptamt*, RuSHA), jak i stowarzyszenia *Lebensborn e.V.*, w szczególności badań na terenie tzw. Kraju Warty (*Wartheland*). Odnalezione materialne ślady: ankiety rasowe, zdjęcia poddanych badaniom głównie dzieci, będą punktem wyjścia do planowanej prezentacji – autorskiej wystawy w przestrzeni Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu.

Dorota Nieznalska jest absolwentką Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Mieszka i pracuje w Gdańsku. Brała udział w ponad dwustu wystawach zbiorowych i indywidualnych w kraju i za granicą. W 2012 roku otrzymała Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia artystyczne. W 2013 roku uzyskała stopień doktora na Wydziale Rzeźby, Kierunek Intermedia w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W latach 2010-2017 wykładowczyni na Wydziale Rzeźby i Intermediów.

Realizuje prace z zakresu rzeźby, instalacji, fotografii, wideo. W swoich wczesnych pracach wykorzystywała między innymi symbole religijne. Problem silnej tradycji katolickiej panującej w Polsce łączyła z męską dominacją w społeczeństwie. Poruszała także tematy tożsamości, seksualności oraz stereotypowych ról kobiet i mężczyzn. Obecnie interesują ją zagadnienia relacji społecznych i politycznych w kontekście przemocy. Realizuje projekty badawcze dotyczące miejsc pamięci, śladów pamięci/zapomnienia oraz historii.

[**24. Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych OFF CINEMA**

13–18.10.2020

Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych OFF CINEMA jest festiwalem konkursowym, który prezentuje filmy dokumentalne z całego świata. Jury złożone z wybitnych twórców kina, krytyków filmowych i animatorów kultury przyznaje najlepszym dokumentom nagrody – Złoty, Srebrny i Brązowy Zamek w kategoriach krótkiego (do 30') i długiego metrażu (powyżej 30'). Promujemy i prezentujemy interesujące wydarzenia z szerokiego kręgu polskiej i światowej

kinematografii współczesnej i klasycznej, nie tylko dokumentalnej. Konkursowi towarzyszą liczne pokazy specjalne, spotkania z twórcami, warsztaty filmowe, wykłady i panele dyskusyjne. Festiwal wspiera rozwój kina dokumentalnego na trzech płaszczyznach: prezentacji, edukacji i refleksji. OFF CINEMA to przede wszystkim spotkanie widza z twórcą, możliwość rozmowy i wymiany myśli. Jak co roku przyznany zostanie Platynowy Zamek – nagroda za całokształt twórczości dla wybitnego twórcy kina dokumentalnego. Zaprezentujemy najlepsze dokumenty sezonu, filmy poświęcone architekturze, ekologii, górcom i muzyce, jak również – efekt współpracy z festiwalem filmowym Galil Adventure w Rosh Pina na północy Izraela. Nabór filmów rusza 1 marca na platformie FilmFreeway.

[Wystawa „Antoni Gaudí”

28.11.2020–21.03.2021

Antoni Gaudí to jedna z najwybitniejszych, najbardziej rozpoznawalnych i najbardziej podziwianych postaci międzynarodowej architektury i sztuki. Jego modernistyczne, wręcz rewolucyjne koncepcje architektoniczne oraz ogromny i wyjątkowy talent wzbudzały i nadal wzbudzają wyjątkowe zainteresowanie odbiorców. Oryginalność form, ornamentyka, chromatyczność, bogactwo symboli, inspiracja naturą to elementy, które fascynują od pierwszego wejrzenia.

Wystawa „Antoni Gaudí” będzie pierwszą i jedyną prezentacją dokonań hiszpańskiego artysty w Polsce. Ekspozycja była do tej pory pokazywana w kilku miejscach na świecie, m.in.: w Hiszpanii, Japonii, Rosji, Korei Południowej, Holandii. Obejmuje ok. 100 eksponatów, pochodzących z wielu uznanych kolekcji hiszpańskich instytucji publicznych, m.in.: Càtedra Gaudí – ETSAB – UPC, Fundació Catalunya – La Pedrera, Basílica de la Sagrada Família, Casa Batlló, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Casa Vicens, Palau Güell – Diputació de Barcelona, Arxiu Jujol, Gaudé, Centre Reus, Consorci Museu d'Art Contemporani de Mataró, Arxiu Comarcal del Maresme, Museu de Mataró oraz z kolekcji prywatnych. Wystawie będzie towarzyszył program edukacyjny – wykłady, spotkania, warsztaty, oprowadzania oraz program filmowy.

[„Teatr powszechny”

Nasz autorski program „Teatr powszechny” realizowany w Centrum Kultury ZAMEK już piąty rok, mocno wpisał się w kulturalny pejzaż Poznania. Kolejne przedstawienia cieszą się sporym zainteresowaniem publiczności – Sala Wielka niemal zawsze wypełniona jest do ostatniego miejsca. Jest to niezwykle istotne, gdyż bez odbiorców nie mogłyby być realizowane żadne założenia, ani cele projektu. Od początku jego istnienia, zapraszając do współpracy środowiska osób z niepełnosprawnościami lub w inny sposób zagrożonych społecznym wykluczeniem, wiedzieliśmy bowiem, że pragniemy równie mocno oddziaływać na obydwie strony – aktywnych uczestników tworzących kolejne spektakle i widzów. Próba przełamywania barier i stereotypów skierowana jest do jednych i drugich.

Tym, co w sposób szczególny wyróżnia „Teatr powszechny” spośród innych projektów dotyczących obecności w teatrze osób z problemami zdrowotnymi, niepełnosprawnościami czy w jakikolwiek inny sposób marginalizowanych przez społeczeństwo, jest jego długofalowość i równoprawność. Możliwość planowania następujących po sobie etapów pracy i pewność środków finansowych zabezpieczonych na kolejne lata daje poczucie bezpieczeństwa i umożliwia stopniowy rozwój. Natomiast pełnoprawna obecność spektakli „Teatru powszechnego” w programie naszej instytucji, zainteresowanie widzów i entuzjastyczne recenzje pióra krytyków teatralnych pozwalają nam wierzyć w zasadność naszych założeń ideowych i celowość działań.

W roku 2020 zakładamy kontynuację programu „Teatr powszechny”, a w jego ramach:

- **Produkcję 3. premierowych przedstawień grup pracujących w ramach Tp:**

_ **spektakl Teatru pod Fontanną** prowadzonego od 2016 r. przez Janusza Stolarskiego / październik 2020
Grupa teatralna POD FONTANNĄ – zespół złożony z członków pracowni teatralnych działających przy dwóch pokrewnych ośrodkach zajmujących się rehabilitacją społeczno-zawodową osób po kryzysach psychicznych. Zakres pomocy udzielanej w „Domach pod Fontanną” jest bardzo szeroki – od arteterapii po pomoc w znalezieniu zatrudnienia i załatwianiu spraw urzędowych. Zatrudnieni w nich terapeuci stosują techniki teatralne od wielu lat. Aktorzy i reżyser Janusz Stolarski wspólnie zdecydowali, że piąta premiera Teatru POD FONTANNĄ powstanie na bazie wyboru wierszy Bolesława Leśmiana.

Janusz Stolarski – absolwent PWST im. Solskiego w Krakowie. Występował w: Drugim Studio Wrocławskim, Państwowym Teatrze w Kielcach, Teatrze Polskim w Poznaniu, grupie teatralnej Sekta, Teatrze Ósmego Dnia, Teatrze im. Kochanowskiego w Opolu, Teatrze Studio w Warszawie i poznańskim Orbis Tertius. Jest laureatem wielu nagród za monodramy, w tym Grand Prix na Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora w Toruniu (1991) za „Ecce Homo” i nagrody specjalnej Jury Drugiego Międzynarodowego Festiwalu Monodramów Krajów Nadbałtyckich – Kowno 2010 za spektakl „Kod”.

_ spektakl grupy Jest Jak Jest pracującej od 2019 r. pod opieką Grażyny Wydrowskiej / listopad 2020
Grupa teatralna JEST JAK JEST – działa od stycznia 2019 roku i jest złożona z członków poznańskiej wspólnoty ARKA, mieszkańców dwóch domów utworzonych przez Fundację L’Arche Polska. Obydwa miejsca stałego pobytu powstały w latach dziewięćdziesiątych. Obecnie poznańską wspólnotę tworzy około 30 osób, wśród których znajdują się osoby z niepełnosprawnością ruchową lub intelektualną. Dla pracowników i wolontariuszy skupionych wokół ARKI fundamentem jest działalność opiekuńcza, lecz swoją uwagę skupiają także na budowaniu relacji, wzajemnym uczeniu się i pełnej miłości akceptacji każdego takim, jakim jest. Podczas pracy nad pierwszym przedstawieniem, liczącego aktualnie 11. aktorów zespołu, dołączyli uczestnicy z kręgu przyjaciół Fundacji, będący pod opieką innych ośrodków wsparcia osób z niepełnosprawnościami w Poznaniu. Po tegorocznej premierze skupionej na próbie określenia własnej tożsamości, aktorzy w porozumieniu z reżyserką, chcą w 2020 roku wypowiedzieć się na temat otaczającej ich bezpośredniej rzeczywistości, biorąc za punkt wyjścia książkę Ericha Kastnera zatytułowaną „35 maja”.

Grażyna Wydrowska – aktorka, reżyserka, pedagog teatralny. Współzałożycielka legendarnego, pierwszego po wojnie prywatnego, Teatru Wierzbak. Prowadzi warsztaty i szkolenia oraz tworzy międzypokoleniowe projekty o charakterze artystyczno-społecznym. Laureatka Nagrody Artystycznej Młodych im. St. Wyspiańskiego, Nagrody Artystycznej im. Jana Dormana i Nagrody Rady Ministrów. Za działalność na rzecz kultury otrzymała tytuł „Jednej ze stu obywaterek Wielkopolski” w ramach projektu „Czas obywaterek”. Prowadzi zajęcia z profesjonalnymi artystami i amatorami – dziećmi, dorosłymi i seniorami. Współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób zależnych i środowisk wykluczonych – od 9 lat z Pobiedziskim Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Dla Ciebie”. W ramach Wielkopolskich Innowacji Społecznych realizuje autorski program „Garderoba na kółkach” skupiający się na relacji opiekun – osoba zależna.

_ spektakl grupy Nowi w Nowym im. W. Deneki, która pracuje w ramach „Teatru powszechnego” od samego początku, ale w roku 2020 przechodzi pod opiekę artystyczną choreografa Janusza Orlika / grudzień 2020
Grupa teatralna NOWI W NOWYM im. W. Deneki – zespół tworzą uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej „Przylesie” działającego w ramach Stowarzyszenia Na Tak. Zajęcia teatralne, które w „Przylesiu” prowadzi od 2006 roku terapeutka Hanna Rynowiecka, są jednym ze sposobów oddziaływania na stan świadomości uczestników. Proces ten odbywa się głównie poprzez stwarzanie możliwości wchodzenia w niedostępne w życiu codziennym role, ćwiczenie niepoznanego dotychczas repertuaru zachowań i gestów. Grupa składa się z około 10 osób, które raz w tygodniu pracują nad przygotowaniem kolejnych spektakli teatralnych: dokonują wyboru tematu, układają scenariusz, przygotowują kostiumy, rekwizyty i scenografię. Temat nowej premiery uczestnicy wybiorą wraz z Januszem Orlikiem, który obok dotychczas pełnionej funkcji choreografa, poprowadzi zespół również jako reżyser.

Janusz Orlik – po ukończeniu warszawskiej szkoły baletowej studiował w Brucknerkonservatorium Linz (Austria). Podczas studiów rozpoczął pracę w zespole młodych tancerzy x.IDA Dance Co. Od 2002 r. jest stałym członkiem Vincent Dance Theatre (Wielka Brytania). Tworzy własne prace choreograficzne – jest autorem spektakli „Exèrèse monobloc” (2004), „a bliźniego swego jak siebie samego” (2006), „Live on stage” (2008), „Święto wiosny” (2011), „Insight” (2013) oraz „Mute” (2018). W jego bogatym dorobku artystycznym ostatnich lat znajdują się: współpraca z Jérôme Belem i z Teatrem Polskim w Poznaniu, udział w polsko-brazylijskim projekcie „Yanka Rudzka Projekt: Zaczyn” oraz współpraca przy tworzeniu polsko-brazylijsko-gruzińsko-armeńskiego projektu „Yanka Rudzka Projekt: Wielogłos”. Ponadto zaangażowanie w produkcję „Wysokich obcasów” dla zespołu baletowego Opery Krakowskiej, spektakli „Alfa” dla Sceny Tańca Współczesnego i „Adagio” dla Teatru Muzycznego w Poznaniu. Poza pracą sceniczną prowadzi warsztaty taneczne w szkołach tańca oraz innych placówkach edukacyjnych w kraju i za granicą. Stypendysta Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w latach 2011 i 2018.

- **Prezentację 2-4 spektakli gościnnych**

Już teraz zdradzić możemy, że wystąpią w CK ZAMEK: legendarny brytyjski teatr tańca Candoco Dance Company (wiosną) oraz grupa AKIM z Izraela (jesienią).

CANDOCO DANCE COMPANY (Wielka Brytania) – spektakle: „Face In” w choreografii Yasmeen Godder oraz „Hot Mess” w choreografii Theo Clinkarda. Spektakl tej legendarnej grupy jest możliwy dzięki współpracy CK ZAMEK z British Council.

Candoco Dance Company to ikona współczesnego brytyjskiego teatru tańca i jedna z najbardziej znanych inkluzywnych grup tanecznych na świecie! Ten zawodowy zespół składa się z tancerek i tancerzy zarówno pełnosprawnych, jak i z niepełnosprawnością ruchową lub manualną. Zasadniczą część repertuaru teatru stanowią krajowe i międzynarodowe produkcje łączące mainstream z tym, co eksperymentalne, tworzone przez światowej klasy choreografów. W ramach działań i projektów edukacyjnych Candoco daje dostęp do najwyższej jakości twórczości, poszerza horyzonty odbiorców, kształtuje kariery tancerzy. Dwa spektakle, które jako złożą się na całość wydarzenia, odnoszą się do kwestii odmienności i różnorodności – zarówno w życiu, jak i w tańcu oraz pokazują, jak są one ważne i potrzebne. Tematyka ta zdaje się być przewodnią ideą brytyjskiej grupy – odmienny wygląd, inny sposób poruszania się, inny punkt widzenia, różne sposoby bycia i tworzenia sztuki – dzięki tym postulatом głos Candoco słyhać wyraźnie w światowej dyskusji na temat tańca i niepełnosprawności. Artysci Candoco Dance Company poprowadzą także w CK ZAMEK warsztaty taneczne.

_ AKIM's THEATER GROUP (Izrael) – spektakl „Celofan”

Akim jest izraelską organizacją non-profit działającą od 1951 r. na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin – zarówno w wymiarze pomocowym, terapeutycznym, edukacyjnym jak i poprzez zaangażowanie w walkę o prawa człowieka i swobodę jednostki. Jedną z form działalności Akim jest prowadzenie grupy teatralnej. W spektaklu „Celofan” aktorzy mówią, śpiewają, tańczą swoje własne historie związane z tym, jak są traktowani na co dzień przez społeczeństwo. I choć poszczególne sceny przepełnione są humorem, przybierają postać kabaretu, poruszają bardzo poważne, czasem wręcz bolesne kwestie. Scenariusz przedstawienia napisali sami aktorzy. Jego tytuł w bezpośrednim tłumaczeniu brzmi: „Celofanowy papier” i odnosi się do jednej z piosenek mówiącej o osobach z niepełnosprawnością intelektualną jako ludziach przeźroczystych dla społeczeństwa. Spektakl miał swoją premierę w teatrze HaBima w TelAwiwie, największej i najstarszej narodowej scenie w Izraelu.

- **Warsztaty teatralne** przygotowane przez tancerzy Candoco Dance Company oraz przez artystów prowadzących trzy funkcjonujące w ramach „Teatru powszechnego” grupy – Grażynę Wydrowską, Janusza Stolarskiego i Janusza Orlika.

- **3-6 wznowień spektakli z poprzednich lat**

W długotrwałym procesie jaki dokonuje się „Teatrze powszechnym” niezwykle ważna jest powtarzalność zapewniająca ugruntowywanie nabytych umiejętności. Dlatego w programie „Teatru powszechnego” w 2020 roku znajdzie się kilka pokazów spektakli, które przygotowane zostały w poprzednich latach w CK ZAMEK. Powracanie do nich wzmacnia ważne terapeutycznie poszerzanie repertuaru zachowań, pobudzanie aktywności życiowej, poprawę samooceny i pozytywne skutki powtarzalnego wchodzenia w role. Zaprezentujemy spektakle: „Grimm”, „Fioletowa krowa” i „Wesele” Teatru POD FONTANNĄ, „Atomos” Teatru NOWI W NOWYM, oraz „Jestem” grupy teatralnej JEST JAK JEST.

Kino

Festiwale:

12. Short Waves Festival / 17–22.03.2020

Spotkanie z krótkim metrażem we wszystkich jego odmianach gatunkowych, estetycznych i tematycznych. Najbardziej treściwy festiwal krótkiego kina.

11. LGBT Film Festival / kwiecień 2020

LGBT Film Festival to jedno z ważniejszych wydarzeń na kulturalnej mapie Polski. Odbywa się co roku i jest największym świętem kina LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender) w kraju.

13. Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych ANIMATOR / lipiec 2020

Prezentacja i popularyzacja polskiego i światowego, artystycznego kina animowanego.

38. Międzynarodowy Festiwal Młodego Widza ALE KINO! / grudzień 2020

Najlepsze filmy z całego świata dla dzieci i młodzieży.

Planowane przeglądy:

Przegląd Filmowy „Nieznane Oblicza Japonii” / luty 2020

Przegląd współorganizowany przez Japan Foundation i Ambasadę Japonii.

Cinema Italia Oggi / maj 2020

Przegląd realizowany wspólnie z Włoskim Instytutem Kultury oraz Cinecittà Luce przegląd nowego kina włoskiego. Na ekranie Pałacowego zaprezentujemy najciekawsze produkcje filmowe z Półwyspu Apenińskiego, które w ciągu ostatniego roku zyskały uznanie widzów i krytyków zdobywając nagrody na międzynarodowych festiwalach.

Nasze wyróżniki:

DKF Zamek

Dyskusyjny Klub Filmowy został reaktywowany z myślą, by nasi widzowie mogli się wspólnie spotykać i rozmawiać o filmach. W środowe wieczory zapraszamy na krótką prelekcję, film i dyskusję po nim. Seanse układamy w cykle tematyczne, a wyświetlane tytuły będą poruszały wybrane zagadnienie na różnorodne sposoby, by prowokować do wymiany zdań i pokazać bogactwo kinematografii. Prezentujemy kinowe klasyki, filmy uważane za kultowe, a także nowości.

Klub Krótkiego Kina

W ramach cyklu zobaczymy najlepsze krótkie filmy w całym bogactwie ich różnorodności. Na ekranie będą gościli fabuły, animacje, dokumenty oraz filmy eksperymentalne, zrealizowane zarówno przez obiecujących debiutantów, jak i uznane postaci ze świata filmu. Program obejmuje pokazy produkcji nagrodzonych na festiwalach, pokazy tematyczne i spotkania. Partnerem cyklu jest Fundacja Ad Arte.

Obrazy Wrażliwe

Cykl filmowy prezentujący kino społeczne, poruszające lokalne i globalne problemy świata, w którym żyjemy. W ramach spotkań z zaproszonymi gośćmi poruszamy tematy obywatelskiego zaangażowania, różnorodności kulturowej, ekologii i nierówności społecznych. Do tej pory obejrzelismy filmy nagradzane na najlepszych festiwalach. Były to pokazy z audiodeskrypcją i napisami dla osób niesłyszących, m.in. „Taxi-Teheran”, „Barany. Islandzka opowieść” czy „Kafarnaum”.

Inne cykle

W programie planujemy liczne cykle filmowe, m.in. sobotnie i niedzielne Poranki dla dzieci, Kino wokół fotografii, Kino psychologiczne – pokaz filmu połączony z dyskusją z psychoterapeutami, transmisje z Metropolitan Opera. Ważną częścią edukacyjnego programu Kina będą wykłady akademickie organizowane wspólnie z Instytutem Filmu, Mediów i Sztuk Audiowizualnych UAM oraz edukacyjny program dla dzieci i młodzieży „KinoSzkoła”.

Sztuki wizualne

Galeria Fotografii pf

Od kwietnia 2020 roku Galeria Fotografii pf powraca po przerwie, spowodowanej remontem zachodniego skrzydła Zamku, aby ponownie prezentować szerokiej publiczności najciekawsze zjawiska z obszaru współczesnej fotografii. Tym razem w centrum naszych zainteresowań znajdą się pytania o kondycję naszego „ja”, o rolę i miejsce człowieka we współczesnym, niezwykle dynamicznie przeobrażającym się świecie. W nieco przewrotny sposób chcemy zadać pytanie o to czy żyjemy w epoce antropocenu, a jeśli tak, to co to oznacza? Poprzez projekty artystyczne oraz fotografie o charakterze naukowo-badawczym będziemy chcieli przyrzeć się jak zmienia się nasza perspektywa – z „ja” dominującego na „ja” zagrożone. Spójrzeć w głąb złożonych relacji pomiędzy człowiekiem, a światem natury. Powrócimy zarówno do początków życia, jak i klasycznego medium fotografii analogowej aby uważniej przyrzeć się sobie samym i paradoksom otaczającej nas rzeczywistości.

Muzyka

Program muzyczny

Program muzyczny CK ZAMEK obejmuje corocznie kilkadziesiąt koncertów polskich i zagranicznych artystów, poruszających się w obszarach zarówno muzyki klasycznej, jak i współczesnych gatunków – jazzu, rocka, folku – oraz muzyczne działania performatywne, wymykające się definicjom i schematom. W przyszłym roku planujemy kontynuację naszego programu muzycznego. Przede wszystkim w ramach sprawdzonych i wypromowanych już cykli. JazZamek przybliży słuchaczom najnowsze dokonania zarówno polskich, jak i zagranicznych muzyków, Gramy u Siebie promuje młodych wielkopolskich muzyków, prezentujących wszystkie gatunki muzyczne, a Moja Muzyka prezentuje nowe zjawiska muzyczne, często nawiązujące do klasyki, ale prezentowane w zaskakującej aranżacji, często łączone symultatywnie z ruchem, sztukami wizualnymi, poezją, a także z nauką – psychologią, matematyką, pokazywane zarówno w salach koncertowych, jak i w „nieoczywistych” przestrzeniach oddanego po konserwacji zachodniego skrzydła Zamku. Nie zabraknie koncertów z premierowymi materiałami polskich zespołów i prezentacji zagranicznych artystów (kontakt z zewnętrznymi agencjami), a także kontynuacji współpracy z poznańskimi festiwalami (m.in. Era Jazzu, Spring Break).

Literatura

Poznańska Nagroda Literacka

maj 2020

Nagroda w obu kategoriach – im. Adama Mickiewicza za całokształt dorobku literackiego oraz stypendium im. Stanisława Barańczaka dla twórców, którzy nie ukończyli 35. roku życia, zostanie przyznana po raz szósty. Książki literackie oraz te z zakresu szeroko rozumianej humanistyki, w postaci tradycyjnej lub elektronicznej, należy nadsyłać do 15 lutego 2020 r. do końca kwietnia br. Kapituła w składzie prof. Inga Iwasiów, prof. Bogumiła Kaniewska, prof. Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz, Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki, Jarosław Mikołajewski, prof. Piotr Śliwiński (przewodniczący), prof. Szymon Wróbel i dr hab. Marcin Jaworski (sekretarz) ogłosi nazwisko laureata nagrody im. Adama Mickiewicza oraz nazwiska twórców nominowanych do nagrody im. Stanisława Barańczaka.

15 maja 2020 roku – podczas uroczystej gali w Centrum Kultury ZAMEK – nastąpi wręczenie obu nagród.

Zamek Czyta

styczeń–grudzień 2020

Seria spotkań – zamkowe premiery książek wartych lektury i prowokujących do dyskusji, zawsze kompetentnie moderowanych. W 2020 roku planujemy 20 spotkań. Najbliższe z nich to: „**A co wyście myślały? Spotkania z kobietami z mazowieckich wsi**”. Spotkanie z Agnieszką Pajączkowską i Aleksandrą Zbroją (11.02.) oraz „Dobra zmiana”. Spotkanie

z Katarzyną Kłosińską i Michałem Musinkiem (19.02.)

Spojrzenie na Wschód

styczeń–grudzień 2020

Cykl spotkań literackich organizowany przez CK ZAMEK oraz Instytut Wschodni Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W jego ramach zapraszamy autorów nowych i ważnych książek, którzy opisują świat leżący za naszą wschodnią granicą. Książki te nie tylko promujemy, ale przede wszystkim omawiamy krytycznie i analitycznie, by ten bliski, lecz wciąż mało znany region stał się bardziej zrozumiały dla nas wszystkich. W 2020 roku planujemy 6 spotkań. Najbliższe z nich to: **Spotkanie z Jurijem Wynnycukiem** z Ukrainy (28.01.) oraz rozmowa z **Kamiłem Całusem** wokół książki „Mołdawia. Państwo niekonieczne” (24.03.).

Seryjni Poeci

styczeń–grudzień 2020

Cykl organizowany wspólnie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu od 2008 roku. Prezentuje tomiki publikowane przez to jedno z najbardziej prestiżowych wydawnictw poetyckich w Polsce, spotkania prowadzi najczęściej prof. Piotr Śliwiński. W 2020 roku planujemy 7 spotkań.

Zamkowy Klub Książki

styczeń–grudzień 2020

Nowa przestrzeń do rozmów o literaturze – klub to grupa osób, które spotykają się raz, aby dyskutować o wybranej książce, czytamy nowości i klasykę literatury, powieści i opowiadania, reportaże i... wiersze. Wracamy do ulubionych pisarzy, poznajemy nowych autorów. W 2020 roku planujemy 10 spotkań.

Ukraiński Klub Książki

W październiku 2019 roku uruchomiliśmy ukraińską edycję Klubu Książki (spotkania w soboty co dwa miesiące), przeznaczoną dla mieszkających w Poznaniu Ukraińców i studentów uczących się języka ukraińskiego. Tematem rozmów są zarówno twórczość pisarzy ukraińskich, jak i książki polskich autorów tłumaczone na ten język. W 2020 roku planujemy 5 wydarzeń. Mamy za sobą dwa spotkania (w 2019 roku rozmawialiśmy o książce Artema Czapaja „Tata na urlopie rodzicielskim” oraz o książce Sofii Andruchowycz „Feliks Austria”). Zależy nam, żeby każdy mógł wypowiedzieć własną refleksję na temat przeczytanego tekstu i skonfrontować ją ze spostrzeżeniami innych czytelników. Prowadzącym spotkania jest wykładowca UAM dr Ryszard Kupidura, współorganizator znanego poznańskiego festiwalu „Ukraińska Wiosna”.

Rezydencje artystyczne

W 2020 roku realizować będziemy projekty wyłonione w konkursie do programu „Rezydenci w rezydencji 2020” oraz rezydencje ukraińskie organizowane we współpracy z instytucjami zewnętrznymi. Odbędą się także wystawy Izabelli Gustowskiej i Doroty Nieznalskiej podsumowujące ich kilkuletnie projekty rezydencyjne.

REZYDENCI W REZYDENCJI 2020

„Łagodny bieg w dół”

Liliana Piskorska / kwiecień–czerwiec 2020

Artystka, Liliana Piskorska, podejmie się przebadania narracji wytwarzanych w obrębie teorii spiskowej tzw. marksizmu kulturowego oraz zrealizuje cykl spotkań umożliwiających emocjonalne przetwarzanie prawicowego dyskursu. Teoria „marksizmu kulturowego” wrosła na stałe w europejski dyskurs polityczno-społeczny i opiera się na przekonaniu, że pomimo upadku komunizmu, jest on nadal praktykowany w sposób niebezpośredni – kulturowy, poprzez „lewicową wojnę podjazdową”. Ta „piąta kolumna”, inaczej nazywana równościową polityką Unii Europejskiej, przejawiać ma się poprzez wspieranie rozpadu tradycyjnego modelu rodziny, propagowanie równości kobiet i mniejszości seksualnych oraz apologię praw człowieka czy lewicowy dyskurs ekologiczny, której to działania są postrzegane jako strategie ponownego

wprowadzania ustroju socjalistyczno-komunistycznego. W Polsce teoria ta widoczna była w środowiskach radykalnie prawicowych, skąd przesączyła się do medialnego i politycznego mainstreamu i zagościła w nim na stałe.

Dla projektu Liliany Piskorskiej ważna jest koncepcja „Głębokiej opowieści” stworzona przez Arlie Russell Hochschild, która tłumaczy, w jaki sposób tworzą się radykalnie prawicowe i konserwatywne postawy polityczne i zachowania społeczne. „Głęboką historię, opowieść »czuje się jakby«, to historia opowiadana przez uczucie językiem symboli. Nie skupia się na faktach. Mówi nam, jak rzeczywistość jest odczuwana”.

Artystka w swojej pracowni stworzy przestrzeń odbioru oraz wydarzeń. Zrealizuje performatywno-dyskusyjny cykl spotkań, umożliwiających emocjonalne przetwarzanie potęgującego się prawicowego dyskursu, zgodnie z myślą, że „[...] bardziej niż kiedykolwiek prawda wymaga emocjonalnego systemu przekazu, który przemawiałby do doświadczenia, do pamięci i do nadziei” (Postprawda, Matthew d’Ancona, 2018).

Liliana Piskorska – rocznik 1988, artystka wizualna, doktora sztuk pięknych. Absolwentka Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w 2011 studentka Uniwersytetu Warszawskiego. W 2017 obroniła pracę doktorską pt. „Pragnienie kontaktu” na toruńskim Wydziale Sztuk Pięknych (promotorka Elżbieta Jabłońska). Od 2013 roku członkini Grupy nad Wisłą. Finalistka Forecast Forum w Haus der Kulturen der Welt w Berlinie w 2017 roku. Laureatka nagrody publiczności: Spojrzenia 2019: Nagroda Deutsche Bank. W swojej działalności artystycznej analizuje problematykę społeczną z perspektywy radykalnej wrażliwości, zakorzenionej w praktyce i nieheteronormatywności, zastanawiając się nad jej konstrukcją i potencjalnością oraz bada miejsce Innego w budowaniu projektów państwowych.

„Pióro”

Piotr Armianovski / marzec–maj 2020

Czy jest możliwe, by tak jak w „Alicji w Krainie czarów”, stać się małym jak ziarnko maku albo zamienić się w giganta obserwującego świat z sufitu? Jak daleko może nas zaprowadzić iluzja stworzona przez rzeczywistość wirtualną? I w jaki sposób może ona wiązać się z konkretną rzeczywistością / przestrzenią / ciałem widzów? Badając i łącząc teatr fizyczny, nauki komputerowe i Virtual Reality, spróbujmy to sprawdzić.

Piotr Armianovski (Donieck, 1985) jest performerem i reżyserem, mgr informatyki, współzałożyciel grupy Pic Pic. Studiował teatr i sztukę performance w Kijowie, Lwowie i Moskwie, m.in. „Artist is present” Mariny Abramović, „Szkoła Performance” Janusza Bałdygi. Po wojnie w rodzinnym mieście Piotr koncentruje się na filmach dokumentalnych. Jego prace otrzymały nagrody na Docudays UA, Open Night, Biennale of Young Art. Piotr brał udział w IDFAcademy 2019 i delegacji Alternate Territories na Sheffield Doc / Fest ze swoim projektem immersyjnym z synestezji. Armianovski otrzymał stypendium Gaude Polonia i będzie pracował nad VR projektem w CK ZAMEK w 2020 roku.

„Muij Utek”

Nadia Lichtig / kwiecień–maj 2020

W projekcie zatytułowanym „Muij Utek” podążam śladami swojej babki, która uciekła z obozu koncentracyjnego w Zamościu, by przez Karpaty dotrzeć do Budapesztu. Rekonstruuje tę dramatyczną podróż poprzez grafikę, dźwięk, performans i video.

„Muij Utek” nawiązuje przede wszystkim do opowieści, którą usłyszałam od mojej babki. Staram się zinterpretować zapośredniczone jej głosem wewnętrzne obrazy i emocje związane z tą historią. W swoiście przewrotny sposób są to ciepłe i serdeczne wspomnienia, niemniej ideą projektu jest kwestionowanie pamięci i badanie, jakim zmianom ona podlega, analizowanie relacji między pamięcią i fikcją, oraz określenie, jakie obrazy mogą powstać na podstawie wspomnień. W trakcie mojej rezydencji pragnę kontynuować pracę nad projektem i sfinalizować cykl, realizując video.

Nadia Lichtig jest artystką wizualną, pisarką i muzyczką. Urodziła się Monachium w rodzinie o czesko-węgiersko-serbsko-chorwackich korzeniach. Obecnie mieszka i pracuje we francuskim Montpellier. Lichtig studiowała na Uniwersytecie Ludwika i Maksymiliana w Monachium (Ludwig-Maximilians-Universität München) oraz Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Paryżu (Ecole Supérieure des Beaux-Arts de Paris), którą ukończyła z wyróżnieniem w 2001 r. Od 2009 wykłada jako profesorka sztuk pięknych w ramach centrum Montpellier Contemporain – MoCo (moco.art). Nadia Lichtig studiowała sztuki piękne i lingwistykę, dzięki czemu jest w stanie łączyć wiedzę i doświadczenie z obu dziedzin w swojej praktyce twórczej. Prace Lichtig stają się zatem przestrzenią, w której artystka stawia pytania o język, pamięć i traumę, bada obszary cielesności, z którymi wiążą nas uwarunkowania lingwistyczne. W jej wielopłaszczyznowych cyklach zebrane świadectwa jednostkowych doświadczeń zostają przeniesione w różnorodne media, aby ukazać, jak z opowieści powstają obrazy. Lichtig korzysta z szerokiego spektrum środków wyrazu, takich jak fotografia, malarstwo, performans i dźwięk, nie

traktując ich jednak jako technik, które należy opanować do perfekcji – postrzega je natomiast jako źródło sposobności, by podać w wątpliwość naszą zdolność odczytywania terażniejszości.

Edukacja

EDUKACJA ARTYSTYCZNA

W przyszłym roku kontynuować będziemy funkcjonowanie 18. pracowni artystycznych, a także organizację cykli programowych i wydarzeń z zakresu edukacji artystycznej.

Zima w Zamku

Na uczestników, dzieci i młodzież, spędzających zimowe ferie w mieście, czekają liczne zajęcia artystyczne, organizowane w pięciodniowych cyklach i pojedynczych, jednodniowych warsztatach. W programie znajdują się zajęcia plastyczne, teatralne, taneczne, muzyczne, a także spektakle teatralne i seanse filmowe. W czasie tych dwóch tygodni uczestnicy zapoznają się z różnorodnością technik w obrębie danej dziedziny sztuki, a także zdobędą umiejętności odbioru sztuki.

Zamkowe Lato dla Dzieci

To oferta, którą przygotowujemy w okresie letnim dla dziecięcej widowni. W okresie lipiec– sierpień 2020, od wtorku do piątku w przestrzeniach Zamku, zrealizujemy szereg spektakli (w mniejszej i większej formie), warsztatów i spotkań, podczas których młody odbiorca zapozna się z premierowym repertuarem zawodowych teatrów z różnych miast Polski i nie tylko, ciekawymi technikami podczas warsztatów realizowanych przez artystów.

seZamkowy Teatr

Niedzielne spotkania z teatrem dla bardzo młodych widzów (2-5 lat). Po co przyprawdzać małe dzieci do teatru? Żeby zadawały pytania i poszukiwały odpowiedzi, żeby uczyły się samodzielnego myślenia i działania, żeby widziały lepiej, więcej i dalej. Na naszych spotkaniach teatralnych, będziemy razem poszukiwali wspólnych przestrzeni, uczyli się odbierania i wyrażania emocji, myśleli i dziwili się, twórczo działali, a potem doświadczaali.

W seZamkowym Teatrze będziemy pokazywali najpiękniejszy ze znanych nam światów, światy dziecięcej wyobraźni. W pierwszej odsłonie zaprezentują się grupy teatralne, które na co dzień pracują z dziećmi i tworzą spektakle dla najmłodszych widzów.

Strefa Zabawy / styczeń–grudzień 2020

Cykl 45-minutowych warsztatów dla dzieci w wieku 3-5 lat, odbywających się w sobotnie przedpołudnia oraz letnia odsłona cyklu w lipcu i sierpniu w dni powszednie. Zajęcia przybliżają maluchom różne dziedziny artystyczne, czasem je łącząc, czasem różnicując. Jednak forma zajęć pozostaje zawsze taka sama – zabawa, do której dzieci chętnie się włączają i z radością w niej uczestniczą.

XXI Wiosna Młodych / 26–29.03.2020

Prezentacja dokonań zamkowych pracowni i zespołów, a także współpracujących z nimi grup i środowisk młodych artystów.

Kino Wokół Fotografii

To cykl pokazów filmowych skierowany do miłośników fotografii. Projekt realizowany jest we współpracy Działu Edukacji Artystycznej i Działu Filmu CK ZAMEK. Został zaprojektowany jako przyjazny przewodnik po świecie współczesnego obrazu fotograficznego i jest zachętą do uważnego, krytycznego przyjrzenia się fotografii. Spotkania będą się odbywały cyklicznie co miesiąc w sezonie artystycznym od września do czerwca.

Spektakle Studia Teatralnego PRÓBY / styczeń–maj oraz wrzesień–grudzień 2020

Pokazy spektakli teatralnych, w tym autorskich oraz repertuarowych, granych i współtworzonych przez uczestników Studia Teatralnego PRÓBY, we współpracy z Poznańską Fundacją Artystyczną. W ramach pracowni 29.05. odbędzie się **Teatralna Noc Prób**.

Chór Dziewczęcy SKOWRONKI

Chór Dziewczęcy SKOWRONKI ma już 70 lat! Trudno w to uwierzyć, patrząc na młode, uśmiechnięte twarze śpiewaczek i słuchając pięknych, anielskich głosów. Wszystko zaczęło się w roku 1950, kiedy w ówczesnym Pałacu Kultury Mirosława Wróblewska powołała do życia chór dla dziewcząt kochających śpiew i wspólne muzykowanie. Lata płynęły, zmieniały się wszelkie możliwe okoliczności, a Chór SKOWRONKI śpiewał. I śpiewa po dziś dzień, odnosząc spektakularne sukcesy w kraju i za granicą. W ciągu tych siedemdziesięciu lat dziewczęta koncertowały niemal we wszystkich krajach Europy, w Izraelu, w USA, a ostatnio w Japonii. Co ciekawe, SKOWRONKI od początku związane z CK ZAMEK, były prowadzone tylko przez trzy dyrygentki: wspomnianą Mirosławę Wróblewską, Honoratę Cybulę, a od 29 lat przez Alicję Szelugę. Chór na trwale wpisał się w kulturalny obraz Poznania i trudno sobie wyobrazić, by kiedykolwiek mury Zamku Cesarskiego przestały rozbrzmiewać śpiewem jednego z najlepszych polskich chórów dziewczęcych. Z okazji siedemdziesięciolecia działalności chóru odbędą się liczne koncerty, m.in.:

- 1. Koncert Jubileuszowy – „SKOWRONKI na jazzowo”**, oficjalna premiera utworu Nidaros Jazz Mass– Boiba Chilcotta, z trio jazzowym. Koncert będzie nagrywany na CD oraz na DVD / 2.03. g. 19
- 2. Koncert Jubileuszowy / 29.03. g. 17**
- 3. Koncert Jubileuszowy / 31.05. g. 17**
- 4. Koncert Jubileuszowy. Prawykonanie „Magnificat” Marka Raczyńskiego** – utworu napisanego specjalnie dla Chóru. Z udziałem orkiestry smyczkowej / październik, kościół franciszkanów na Wzgórzu Przemysła, 15.11.

Trillme Festival

IV Międzynarodowy Festiwal Chórów Dziewczęcych / 16–20.09.2020

Jedynego tego rodzaju wydarzenie artystyczne w Europie. Pomysłodawcą i gospodarzem festiwalu jest jeden z najbardziej utytułowanych zespołów dziewczęcych w Europie – Chór Dziewczęcy SKOWRONKI, działający pod dyrekcją Alicji Szelugi w Centrum Kultury ZAMEK. Poznań, nazywany miastem chórów, uznany w kraju i poza jego granicami za najpotężniejszy polski ośrodek chórny, przez kilka festiwalowych dni stanie się miejscem muzycznego spotkania dziewcząt w wieku od 12 do 19 lat z różnych stron świata. Piękno i subtelne brzmienie dziewczęcego głosu wypełnią sale koncertowe poznańskiego ZAMKU oraz innych wyjątkowych miejsc Poznania. Chóry biorące udział w festiwalu wykonają głównie muzykę rodzimą, a koncerty będą okazją do zaprezentowania bogactwa kultury muzycznej krajów, z których pochodzą uczestnicy. Festiwal będzie świętem otwartości i szacunku, a także inspiracją do wymiany kulturowej. Punktem kulminacyjnym festiwalu będzie Koncert Galowy, podczas którego chóry w nim uczestniczące, oprócz indywidualnych prezentacji, wykonają wspólnie dzieło jednego z polskich kompozytorów młodego pokolenia.

EDUKACJA MUZEALNA

Wystawa „Nieznany impresjonizm: Manet, Pissarro i im współcześni”

Wystawa jest prezentacją grafik najważniejszych artystów przełomu impresjonistycznego i postimpresjonistycznego. W programie towarzyszącym wystawie poruszamy wątki biograficzne, historyczne i artystyczne. Interesują nas zagadnienia związane z różnymi technikami graficznymi, problematyka sztuki na papierze oraz zagadnienia stylistyczne. Te ostatnie polegają na porównywaniu stylu znanych obrazów z grafikami tych samych autorów. Problematyka sztuki na papierze to m.in. kwestie powtarzalności, ulotności oraz funkcjonowania w obiegu muzealnym i antykwarycznym. Przybliżamy również sylwetki poszczególnych artystów, których prace znajdują się na wystawie. Wymienione zagadnienia są poruszane podczas warsztatów, spotkań i wykładów odbywających się w czasie trwania wystawy.

Wystawa Izabelli Gustowskiej „Bezwzględne cechy podobieństwa”

Program towarzyszący wystawie będzie miał za zadanie przybliżenie twórczości jednej z najważniejszych polskich artystek współczesnych w osadzeniu w szerokim kontekście zagadnień sztuki współczesnej. Zakładamy realizację kilku spotkań z zaproszonymi gośćmi oraz warsztatów mistrzowskich.

Wystawa „Antonio Gaudi”

Program towarzyszący oparty będzie o zagadnienia architektoniczne, tradycji architektonicznej i teorię stylu w architekturze. W tym przypadku nie może też zabraknąć przybliżenia ciekawej postaci jednego z najbardziej oryginalnych architektów Europy. Program zakłada spotkania i warsztaty z zaproszonymi gośćmi, realizację prowadzenia po wystawie z przewodnikiem oraz lekcje muzealne dla klas szkolnych.

EDUKACJA HISTORYCZNA – URUCHOMIENIE ZACHODNIEGO SKRZYDŁA ZAMKU PO KONSERWACJI

Wdrażanie nowych rozwiązań i realizacja zwiedzania obiektu

czerwiec–sierpień 2020

Działania mające na celu ukazanie Zamku jako obiektu historycznego i atrakcji turystycznej o znaczeniu europejskim. Zamkowi przewodnicy będą oprowadzali po odnowionych wnętrzach oraz po ekspozycji dotyczącej historii Zamku. W planach mamy także spotkania poświęcone procesowi renowacji oraz wybranym elementom przestrzeni. Realizację programu planujemy na okres od połowy czerwca do końca sierpnia 2020 roku. Wydarzenia prowadzone będą przez pracowników ZAMKU oraz zaproszonych gości.

EDUKACJA KULTUROWA

Wspólne Niedziele na Zamku

W roku 2020 kontynuować będziemy projekt Wspólnych Niedzieli na Zamku. Ich program nawiązuje do bieżącego programu CK ZAMEK, ale każda z nich jest inna. Głównym celem Wspólnych Niedzieli na Zamku, podobnie jak wcześniejszych Niedzieli na Zamku, jest stworzenie przestrzeni, do której odbiorcy programu zamkowego poczuliby się w szczególności zaproszeni. Dlatego też w ten dzień wystawy są otwarte, a wydarzenia organizowane przez CK ZAMEK są bezpłatne. Dotychczas wszystkie Wspólne Niedziele na Zamku były realizowane we współpracy z trzecim sektorem, zwiększając jego potencjał, jak i również poszerzając grono odbiorców programu ZAMKU. Comiesięczne wydarzenia cieszyły się w roku 2019 rosnącą popularnością, w szczególności wśród rodzin – te w trakcie Wspólnych Niedzieli na Zamku potrafią spędzić w naszej instytucji nawet cały dzień. Jest to kierunek, w którym wydarzenia te będą podążały w zbliżającym się roku.

Centrum Praktyk Edukacyjnych

Centrum Praktyk Edukacyjnych (CPE) to przedsięwzięcie edukacyjno-badawcze, które inicjuje rozmaite projekty z zakresu edukacji kulturowej i rozwoju publiczności, szkolenia poszerzające kompetencje animatorów/ek, nauczycieli/ek, kuratorów/ek, dofinansowuje autorskie projekty z zakresu edukacji kulturowej (*regranting*), prowadzi stałą diagnozę i ewaluację sektora kultury w powiecie poznańskim i województwie wielkopolskim. Ponadto, zespół CPE zajmuje się tworzeniem kompleksowych konsultacji społecznych.

W 2020 ROKU W RAMACH CPE PLANUJEMY REALIZACJĘ NASTĘPUJĄCYCH ZADAŃ:

_ Dwulatka. Szkoła Praktyk Animacyjnych

Kontynuacja kursu zainicjowanego w 2019 roku dla osób, które chcą wzmacniać swoje umiejętności w codziennej pracy ze społecznościami lokalnymi. W pierwszym roku przedsięwzięcia (2019) uczestniczki i uczestnicy podczas weekendowych zjazdów wspólnie z zaproszonymi ekspertami i ekspertkami podnosili swoje kompetencje na szkoleniach z zakresu animacji społeczno-kulturowej. W 2020 roku podzieleni na zespoły uczestnicy opracują własne projekty animacyjne, do których punktem wyjścia będzie wcześniej zdobyte doświadczenie oraz przeprowadzona diagnoza. Następnie, od marca do grudnia 2020 roku zrealizują 4 projekty z wybranymi społecznościami. Będzie to czas na testowania wcześniej zdobytej wiedzy w praktyce.

_ Zamek Otwarty

Nadrzędnym celem zadania jest włączanie starszych osób (w tym głównie zależnych) oraz osób z niepełnosprawnościami do życia kulturalno-społecznego poprzez ich udział w zróżnicowanych wydarzeniach. Dzieje się to m.in. przez likwidowanie barier (pomoc w dotarciu na miejsce, zwolnienie z jakichkolwiek opłat, dostosowanie oferty do potrzeb i możliwości seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami), a także wzmacnianie ich miejsca i roli w strukturze społecznej jako ważnych depozytariuszy historii i wiedzy o życiu codziennym. Bardzo dobre przyjęcie wśród seniorów oraz ich duża frekwencja, zachęciły nas do rozbudowywania i pogłębiania rozpoczętej pracy. Ponadto, w ramach zadania zrealizowane zostaną seminaria z zakresu rozwoju publiczności (*audience development*) i edukacji kulturowej oraz inne włączające przedsięwzięcia edukacyjne (np. warsztaty sensualne kierowane do osób z niepełnosprawnością wzroku, dedykowane wystawy, publikacje popularyzatorskie itp.). Seniorzy zależni – czyli starsze osoby, które ze względu na wiek i stan zdrowia (także psychicznego) doświadczają ograniczonej samodzielności, są grupą najbardziej wykluczoną z życia kulturalno-społecznego. W ramach projektu „Kultura dla seniorów zależnych. Zamek z dostawą do DOM-u”, który jest kontynuacją i pogłębieniem naszych działań z lat 2018-

2019 oraz wynika z wniosków z przeprowadzonych przez nas badań, zorganizujemy kilkanaście wydarzeń odbywających się w miejscach pobytu seniorów zależnych, czyli w... DOMACH. Dwóch wielkopolskich Domach Pomocy Społecznej, mieszkaniach prywatnych oraz siedzibie jednego dziennego domu pomocy. Chcemy w ten sposób umożliwić większej liczbie seniorów i senierek zależnych skorzystanie z oferty kulturalnej i edukacyjnej przygotowanej przez CK ZAMEK. Dodatkowo powstanie raport ewaluacyjny i film popularyzujący ideę instytucji kultury wędrującej z „dostawą do DOM-u seniora”. Program będzie uruchomiony w momencie przyznania dotacji przez MKiDN.

_ Obrazy Wrażliwe

To cieszący się ogromnym zainteresowaniem edukacyjny cykl filmowy zainicjowany w 2019 roku. W 2020 roku w ramach 6. spotkań zaprezentujemy kino społeczne, poruszające lokalne i globalne problemy świata, w którym żyjemy (obywatelskie zaangażowanie, różnorodność kulturowa, ekologia i nierówności społeczne). Każdy pokaz poprzedzi wstęp zaproszonego eksperta lub ekspertki. Wszystkie wydarzenia będą dostosowane do osób z różnymi niepełnosprawnościami – filmy z audiodeskrypcją i napisami dla osób niesłyszących i wprowadzenia ekspertów tłumaczone na polski język migowy.

_ Bardzo Młoda Kultura 2019-2021 – Wielkopolska!

Rozwija wypracowane w pierwszej edycji programu BMK narzędzia, metody i sieci współpracy, stanowiąc propozycję dalszych pogłębionych i intensywnych działań z zakresu edukacji kulturowej. Kierujemy tę propozycję do przedstawicieli sektora oświaty i kultury, a w szczególności do nauczycielek i nauczycieli. W 2020 roku zaplanowano: (1) konkurs małych grantów dla oświaty „Współdziałanie w kulturze” – realizacja ok. 7. projektów z zakresu edukacji kulturowej, połączona z cyklem szkoleń dla autorów i autorek projektów, mentoringiem i zapewnioną osobą, która pełnić będzie funkcję ewaluatora, (2) badania diagnostyczne, polegające na *desk researchu* oraz wizytach studyjnych, (3) szkolenia otwarte dla animatorów/edukatorek/nauczycieli, realizowane w całym regionie, (4) cykl szkoleń (minimum 3 warsztaty) przeznaczony dla partnerów wpisanych do wniosku (5) „Wywiady kulturowe”: 2 wydarzenia upowszechniająco-sieciujące, których program będzie obejmował: warsztaty, giełdy projektów edukacyjnych i debaty.

_ Badania publiczności CK ZAMEK

Chcemy rozpocząć systematyczne badania zamkowej publiczności oraz pogłębić dotychczasowe działania badawcze o charakterze ewaluacyjnym. Przy wykorzystaniu narzędzi socjologiczno-etnograficznych, które są kompetencjami pracowników i pracownic zespołu CPE, będziemy diagnozować potrzeby oraz określać na nowo miejsce i rolę publiczności w instytucjonalnej praktyce CK ZAMEK. Badania będą skonstruowane tak, by uwzględniać metody jakościowe, animacyjne oraz ilościowe. Badania będą realizowane przez zespół CPE.

_ Poznański Program Edukacji Kulturowej

W ramach Poznańskiego Programu Edukacji Kulturowej, na początku 2020 roku wydany zostanie raport podsumowujący działania badawcze z poprzedniego roku. **Priorytetowym celem w 2020 roku będzie wspieranie procesu budowania sieci i relacji współpracy międzysektorowej w dziedzinie edukacji kulturowej. W ciągu roku odbędą się spotkania sieciująco – inspiracyjne dla animatorów i edukatorek związanych z obszarami kultury, oświaty, środowiska, a także zdrowia i spraw społecznych.** Wydana zostanie publikacja, w której przystępny sposób wyjaśniona zostanie idea edukacji kulturowej i przedstawione będą dobre przykłady jej realizowania.

_ Nie Widać

kwiecień, czerwiec, wrzesień–październik 2020

To cykl składający się z czterech spotkań skierowanych do osób, które chciałyby wziąć udział w warsztatach i rozmowach dotyczących ciała – jego (pozornych) ograniczeń, barier, granic oraz prób ich przekraczania. Specjaliści i specjalistki z zakresu tańca, performansu, teatru pomogą nam stworzyć przestrzeń, w której nadamy nowe sensy i rozumienia słowu „niepełnosprawność”. Pomysł na projekt pojawił się w związku z zeszłoroczną wystawą „Nie widać”, w której ramach osoby chorujące na stwardnienie rozsiane opowiadały o swojej niewidoczności, trudnościach i sposobach na wychodzenie z cienia.

_ Wystawa po Omacku. Warsztaty Sensualne

Czy można „ogłądać” sztukę z zasłoniętymi oczami? Doświadczając jej innymi zmysłami niż tylko wzrokiem? Warsztaty sensualne, które towarzyszą wystawą mającym miejsce w przestrzeniach CK ZAMEK, wskazują inne drogi poznania sztuki. W czasie spotkań uczestnicy są proszeni o zasłonięcie oczu. Do udziału w nich zapraszamy także osoby z dysfunkcją wzroku – zapewniamy pomoc w dotarciu do CK ZAMEK. To, co liczy się najbardziej w tych warsztatach to dotyk, węch, słuch i smak.

_ „(nie)nowe publiczności”

marzec, maj, październik–listopad 2020

„(nie)nowe publiczności” to kontynuacja zeszłorocznego cyklu spotkań. Zapraszamy do wzięcia w nim udziału wszystkie osoby poszukujące inspiracji do tego, jak można używać instytucji kultury w pracy z różnorodnymi grupami publiczności. Osoby g/Głuche, chorujące na chorobę Alzheimera, albo miejscy hipsterzy mogą korzystać/używać muzeów czy centra kultury do realizacji swoich zróżnicowanych potrzeb. W ramach cyklu podyskutujemy m.in. o badaniach potrzeb kulturalnych starszych osób zależnych oraz o wykorzystaniu sztuki do pracy ze społecznościami lokalnymi oraz do jej badania.

Współpraca międzysektorowa

Współpraca międzysektorowa to bardzo specyficzna część działalności Centrum Kultury ZAMEK. Z jednej strony stanowi jeden z istotnych punktów stałego projektowania działalności instytucji, z drugiej strony jest w olbrzymim zakresie zależna od zewnętrznych potrzeb i pomysłów. Założeniem współpracy międzysektorowej nie jest bowiem realizowanie wyłącznie zaprojektowanych przez CK ZAMEK pomysłów przy pomocy zewnętrznych podmiotów, ale przede wszystkim traktowanie ich jako równoprawnych partnerów w kreowaniu życia kulturalnego w Poznaniu. Planowanie współpracy międzysektorowej jest z tego względu niezwykle trudne – zależne jest bowiem od bieżących trendów i żywności lokalnej społeczności NGO, niemniej jednak nadal będzie ona ważna dla naszej instytucji i stanowić będzie istotną część działalności CK ZAMEK w roku 2020.

Przestrzeń miasta

Imieniny Ulicy Św. Marcin

Imieniny Ulicy Św. Marcin są największą imprezą masową organizowaną przez naszą instytucję. Jak co roku, radość z odzyskanej niepodległości połączymy z lokalnymi tradycjami – kultem Św. Marcina i ideą niesienia pomocy najstarszym. Oddana do użytku wyremontowana część ulicy Św. Marcin stanie się dla nas, podobnie jak w roku 2019, wyzwaniem i inspiracją. Będziemy chcieli, jak najlepiej wpisać program Imienin w przearanżowaną przestrzeń, ożywiając przy tym ulice, chodniki i podwórka.

Edukacja miejska

W roku 2020 będziemy kontynuowali działania w obrębie tematyki miejskiej. Z jednej strony pragniemy przybliżyć ideę nowoczesnego miasta, które funkcjonuje, korzystając z pomysłów i wiedzy jego obywateli, jest ekologiczne i stawia na zrównoważony transport oraz szanuje ład przestrzenny i estetykę. Z drugiej strony będziemy mówili o zmianach, jakie zachodzą w naszym najbliższym otoczeniu, czyli na ulicy Święty Marcin oraz zajdą na dziedzińcu przed Zamkiem. Planujemy, podobnie jak w roku bieżącym, cykle spacerów i warsztatów skierowanych do różnych grup wiekowych i o różnych kompetencjach kulturowych. Część z wydarzeń zrealizujemy we współpracy z wyższymi uczelniami, szkołami średnimi,

a także z naszymi partnerami działającymi w najbliższej okolicy. Działania te planujemy realizować przede wszystkim pod koniec lata oraz jesienią. Wśród akcji animacyjnych nie zabraknie wydarzeń w ramach Nocy Muzeów, której nasza formuła od kilku lat angażuje świętomarcińską społeczność i cieszy się dużą popularnością wśród publiczności.